

درس ۵: هفت خان رستم – داستان دوستان همدل

اهداف:

- ۱- آشنایی با روحیه‌ی پایداری و ایستادگی
- ۲- آشنایی با فردوسی و شاهنامه
- ۳- آشنایی با آرایه‌های ادبی، مبالغه و کنایه
- ۴- آشنایی با کاربرد حواس پنج‌گانه در هنگام نوشتن

برخی از کلمات مهم املائی:

خان - تیغ - اهریمنی - دین - دیوان - بند - بیکار - قوی پنجه - تیمار کردن نخجیر
بدین سان - فرجام - کوفتن - می درد - به تنگ می آید - سهمگین - اهریمن -
گردی - دستگاه - نیایش - داور - دادگر - نیرنگ - خمّ کمند - چیره - به کردار - یزدان -
آذرگشسب - پرخاش - چاک چاک - غریب - همه‌مه - هورا - ذوق زده - ناپسند - تندی -
دستپاچگی

دانش زبانی:

آرایه‌های ادبی:

● **مبالغه:** گاه شاعران و نویسندگان برای افزودن بر تأثیر و قدرت سخن خود رویدادها را بسیار بیشتر و بزرگتر از آنچه هست توصیف می‌کنند. به این‌گونه بزرگنمایی در بیان حوادث «مبالغه» می‌گویند.

مانند: خروشید و جوشید و بر کند خاک ز سَمَش زمین شد همه چاک چاک

در این بیت شاعر در جوش و خروش اسب مبالغه کرده است.

● **کنایه:** وقتی نویسندگان درباره مطالبی به‌طور غیر مستقیم صحبت می‌کنند. به آن «کنایه» می‌گویند. کنایه سخنی است که دو مفهوم دور و نزدیک دارد و مقصود گوینده معنای دور آن است.

مثال: « در خانه او همیشه باز است»
معنای نزدیک و آشکار جمله این است که « در خانه ی او همواره گشوده است و قفل و بندی ندارد» اما مقصود گوینده بیان صفت بخشش و مهمانوازی آن شخص است.

نکات نگارشی:

- برای اینکه نویسنده خوبی باشیم باید از حواس پنج گانه بهره بگیریم:
 - ۱- یعنی همه چیز را خوب و دقیق ببینیم (خوب دیدن)
 - ۲- خوب و دقیق گوش دهیم (خوب گوش دادن)
 - ۳- نسبت به بو و مزه و طعم اشیا حساس و دقیق باشیم (تقویت حس چشایی و بویایی)
 - ۴- گاهی به کمک حس لامسه پدیده ها و اشیا را بشناسیم (تقویت حس لامسه)
- پس مقدمه ی خوب نوشتن، خوب دیدن، خوب گوش دادن و دقت در پدیده ها و استفاده از حس بویایی، چشایی و لامسه است.

سوال های درس ۵:

- ۱- معنی کلمه ها را بنویسید.
سهمگین : قوی پنجه: اهریمن: فرجام:
- ۲- منظور از عبارت « از هفت خان گذشتن» چیست؟
- ۳- معنای درست هر کلمه را از بین کلمه ها انتخاب کنید
بیم: (ترس - دور) چاره: (تدبیر - بیچاره)
- ۴- شکل صحیح را برای هر کلمه انتخاب کنید
قانون (گزار - گذار) سپاس (گزار - گذار)
- ۵- معنای هر کنایه را بنویسید.
الف- در خانه ی او همیشه باز است.
ب- آب در هاون کوبیدن
ج- صدا گوش فلک را کر می کرد.
د- سر به هوا

۶- به بزرگ نمایی در بیان رویدادها برای افزودن بر تأثیر سخن می گویند.

۷- غلط های املائی را از بین کلمات پیدا کرده و صحیح آنها را بنویسید.
سپاس گذاری- بنیان گذار- هفت خوان- حيله گر

.....

۸- به تنگ آمدن کنایه از چیست؟

.....

۹- داستان هفت خان رستم اثر کدام نویسنده است و نام کتاب او چیست؟

.....

۱۰- مترادف کلمه های زیر را بنویسید.

مراقبت: اهریمن: تسلط: شکارگاه:

۱۱- از پنجره های اتاق خود به بیرون نگاه کنید و آنچه را می بینید در یک بند بنویسید.

.....

.....

۱۲- چشم های خود را ببندید و حس خود از صداهایی که می شنوید در یک بند بنویسید.

.....

.....

.....

.....

www.my-dars.ir